

The Holy See

Послання Святішого Отця Франциска до Молоді з нагоди XXXI СДМ – КРАКІВ 2016

Блаженні милосердні, бо вони зазнають милосердя» (Мт. 5,7)

Дорога молоде,

ми дійшли до останнього етапу нашого паломництва до Кракова, де в липні наступного року будемо спільно святкувати XXXI Світовий День Молоді. У цій довгій і вимогливій дорозі нас супроводжують Ісусові слова із Нагірної проповіді. Ми розпочали її 2014 року, спільно розважаючи над першим блаженством: «Блаженні вбогі духом, бо їхнє Царство Небесне» (Мт. 5,3). Тема, вибрана на 2015 рік – це «Блаженні чисті серцем, бо вони побачать Бога» (Мт. 5,8). У майбутньому році нашим натхненням будуть слова: «Блаженні милосердні, бо вони зазнають милосердя» (Мт. 5,7).

1. Ювілей Милосердя

Світовий День Молоді 2016, маючи таку тему, гармонійно вписується у Святий Рік Милосердя, стаючи справжнім Ювілеєм Молоді світового масштабу. Вже не вперше міжнародна зустріч молоді співпадає із Ювілейним Роком. Насправді, це в Святий Рік Відкуплення (1983/1984) св. Іван Павло II вперше запросив молодь зі всього світу на Вербну неділю. Пізніше, під час Великого Ювілею 2000 Року понад два мільйони молоді з близько 165 країн зібралися у Римі на XV Світовому Дні Молоді. Я впевнений, що так, як і в цих двох випадках, так і тепер Ювілей Молоді у Кракові буде одною із важливих подій цього Святого Року!

Можливо, дехто з вас задає собі запитання: що це за такий Ювілейний Рік святкують у Церкві? Біблійний текст із 25 розділу Книги Левит допомагає нам зрозуміти, що означає «ювілей» для ізраїльського народу: кожні п'ятдесят років євреї чули голосний звук рогу (*jobel*), котрий скликав їх (*jobil*) відзначати святий рік, як час поєднання (*jobal*) для всіх. У цей

час потрібно було відновити безкорисливі добрі стосунки з Богом, ближнім і всім створінням. Заохочували, між іншим, дарувати борги, допомагати убогим, відновлювати стосунки між людьми і звільнювати в'язнів.

Ісус Христос прийшов, щоб оголосити та виконати час благодаті від Господа, приносячи Добру Новину бідним, визволення полоненим, сліпим прозріння і свободу пригнобленим (Лк. 4,18-19). У Ньому, а особливо в Його Великодній Містерії, сповняється найглибший сенс ювілею. Коли в ім'я Христа Церква скликає ювілей, то ми всі є запрошені переживати надзвичайний час благодаті. Сама Церква є покликана до того, щоб щедро ділитися знаками присутності і близькості Бога, щоб будити в серці здібність бачити найважливіше. Святий Рік Милосердя особливим чином є «часом нового відкриття почуття місії, яку Господь довірив своїй Церкві у Великодній день: бути знаком та інструментом милосердя Бога» (Проповідь у Надвечір'я Неділі Божого Милосердя, 11 квітня 2015).

2. Милосердні, як Отець

Гаслом цього Надзвичайного Ювілею є слова «Милосердні, як Отець» (*Misericordiae Vultus*, 13), які передвіщають також тему найближчого Світового Дня Молоді. Тому спробуймо краще зрозуміти, що означає Боже Милосердя.

Старий Заповіт, говорячи про милосердя, використовує різні терміни, посеред яких найбільш визначні, це *hesed* і *rahamim*. Перший, вжитий в стосунку до Бога, виражає Його невтомну вірність Заповіті зі Своїм народом, якого любить і якому пробачає на віки. Другий термін, *rahamim*, можна перекласти як «нутрощі», що стосується лона матері, пояснюючи нам любов Бога до свого народу за прикладом любові матері до своєї дитини. Так, як це зображає пророк Ісая: «Невже ж забуде молодиця своє немовля? Не матиме жалю до сина свого лона? Та хоча б вона й забула, я тебе не забуду» (Іс. 49,15). Цей вид любові чинить так, що ми знаходимо в собі місце для інших, співпереживаємо, страждаємо і радіємо разом із ближніми.

У біблійному розумінні милосердя ховаються також конкретні риси любові, яка є вірною, безкорисливою і вміє пробачати. Нижче, у фрагменті з Книги пророка Осії, знаходимо гарний приклад любові Бога, яку можемо порівняти до любові отця до сина: «Коли Ізраїль був дитятком, я полюбив його, і з Єгипту покликав я мого сина. Що більше я їх кликав, то більш вони відходили від мене. (...) Я самий, я вчив Ефраїма ходити, брав їх за руки, але вони не розуміли, що то я доглядав їх. Я притягав їх людяними мотузками, – поворозами любові. Я був для них, неначе тії, які здимають ярмо в них із шиї. Я нахилився над ними й давав їм їсти» (Ос. 11,1-4). Хоча невідповідна постава сина заслуговувала б на покарання, любов отця є вірна і завжди пробачає розкаяному синові. Тому бачимо, що в милосерді завжди є заховане прощення; воно «не є, отже, якоюсь абстрактною ідеєю, але конкретним фактом, через який Він об'являє свою любов, подібну до любові батька і матері, яких до глибини

турбує доля власної дитини. (...) Вона виходить зсередини, як глибоке природне почуття, котре складається із ніжності і співчуття, терпеливості і прощення» (*Misericordiae Vultus*, 6).

У Новому Заповіті мова йде про Боже Милосердя (*eleos*), як синтез дійства, заради якого Ісус прийшов на світ, щоб виконати його в ім'я Отця (Мт. 9,13). Милосердя нашого Господа об'являється найперше, коли Він схиляється над людськими злиднями і виявляє своє співчуття тим, котрі потребують розуміння, оздоровлення і прощення. Все в Ісусі промовляє про милосердя. Що більше: Він сам є милосердям.

У 15 розділі Євангелія від св. Луки знаходимо три притчі про милосердя: про загублену вівцю, про загублену драхму, а також притчу про блудного сина. У цих трьох притчах вражає нас радість Бога, радість, яку він являє, коли знаходить грішника і йому пробачає. Так, радістю Бога є прощення! У цьому є синтез всього Євангелія. «Кожен з нас є тією загубленою вівцею, тією загубленою драхмою. Кожен з нас є цим сином, котрий змарнував свою свободу, йдучи за фальшивими ідолами, ілюзіями щастя і все втратив. Але Бог про нас не забуває, Отець ніколи нас не покидає. Він є терпеливим батьком, завжди чекає нас! Шанує нашу свободу, але завжди залишається вірним. А коли ми до Нього повертаємося, приймає нас як синів у своєму домі, бо ніколи, навіть на мить, не перестав чекати нас з любов'ю. І його серце втішається кожною дитиною, котра повертається. Втішається, бо настає радість. Бог радіє, коли хтось з нас, грішників, приходить до Нього і просить прощення» (Молитва Ангел Господній, 15 вересня 2013).

Милосердя Бога є дуже конкретним і ми всі покликані, щоб особисто його зазнати. Коли мені було сімнадцять років, одного дня, як я мав піти на зустріч із друзями, вирішив, що спершу зайду до церкви. Я зустрів там одного священика, котрий викликав у мене особливу довіру, та так, що я захотів відкрити своє серце у Таїнстві Сповіді. Ця зустріч змінила моє життя! Я виявив, що коли ми відкриваємо своє серце з покорю і чистотою, то можемо дуже конкретно зазнати Божого Милосердя. Я був певний, що в особі цього священика Бог чекав на мене ще до того, як я зробив перший крок у сторону церкви. Ми Його шукаємо, але Він нас завжди випереджує, шукає нас від віку і першим нас знаходить. Можливо, хтось із вас носить у своєму серці тягар і думає: я зробив це і це... Не бійтеся! Він на вас чекає! Він є батьком: чекає на вас завжди! Як же гарно є віднайти у Таїнстві Покаяння милосердні обійми Отця, відкрити сповідальницю як місце Милосердя, дозволити діткнути себе цій милосердній любові Господа, котрий завжди нам пробачає!

А чи ти, дорогий хлопче, дорога дівчино, відчув коли-небудь на собі цей погляд, сповнений безмежної любові, котра, попри всі твої гріхи, обмеження, падіння, надалі тобі довіряє і з надією дивиться на твоє існування? Чи ти свідомий того, якою великою є твоя ціна у плані Бога, котрий з любові віддав тобі все? Як навчає св. Павло, «Бог же показує свою до нас любов тим, що Христос умер за нас, коли ми ще були грішниками» (Рим. 5,8). Але чи ми насправді розуміємо силу цих слів?

Я знаю, яким дорогим є для вас усіх хрест Світових Днів Молоді – дар св. Івана Павла II – котрий, починаючи від 1984 року, супроводжує всі ваші міжнародні зустрічі. Скільки змін, скільки справжніх навернень у житті багатьох молодих людей зродилося саме від зустрічі з цим простим хрестом! Можливо, ви задавали собі запитання: звідки береться ця надзвичайна сила хреста? Ось відповідь: хрест є найбільш промовистим знаком Милосердя Бога! Є підтвердженням, що мірою любові Бога до людства є любов без міри! На хресті можемо доторкнутися Милосердя Бога і дозволити себе діткнути Його Милосердю! Згадаймо собі історію двох розбійників, розп'ятих біля Ісуса: один з них є зарозумілий, не вважає себе за грішника, насміхається з Ісуса. Інший натомість визнає свою вину, звертається до Господа і каже: «Ісусе, згадай про мене, як прийдеш у Своє Царство». Ісус споглядає на нього з безмежним милосердям і відповідає йому: «Сьогодні будеш зі мною в раї» (Лк. 23,32.39-43). З ким із них двох ми себе ідентифікуємо? З тим, котрий є зарозумілий і не визнає власних провин? Чи радше з тим, котрий визнає, що потребує Божого Милосердя і благає про нього цілим серцем? У Христі, котрий віддав за нас на хресті своє життя, завжди віднайдемо безумовну любов, котра визнає наше життя за добро і завжди дає нам можливість розпочати знову.

3. Надзвичайна радість бути інструментом Божого Милосердя

Слово Боже вчить нас, що «більше щастя – давати, ніж брати» (Ді. 20,35). Саме тому п'яте блаженство називає щасливими тих, котрі є милосердними. Знаємо, що Господь полюбив нас першим. Але ми є справді блаженними, щасливими, якщо ввійдемо в цю логіку Божого дару, логіку безкорисливої любові, якщо відкриємо, що Бог безмежно нас полюбив для того, щоб зробити нас здібними любити як Він: без міри. Як каже св. Іван: «Любі, любім один одного, бо любов від Бога, і кожен, хто любить, народився від Бога і знає Бога. Хто не любить, той не спізнав Бога, бо Бог – любов. (...) Любов же полягає не в тому, що ми полюбили Бога, а що він полюбив нас і послав Сина свого – примирення за гріхи наші. Любі, коли Бог так полюбив нас, то й ми повинні один одного любити» (1 Ів. 4,7-11).

Після короткого пояснення вам способу, яким Господь виявляє щодо нас своє Милосердя, я хотів би запропонувати вам, як, в конкретний спосіб, ми можемо бути інструментом цього самого Милосердя щодо наших ближніх.

Приходить мені на думку приклад блаж. П'єра Джорджіо Фрассаті. Він говорив: «Ісус відвідує мене у Святому Причасті кожного ранку, а я Йому за це віддячуюся скромнішим, доступнішим мені способом: відвідую Його бідняків». П'єр Джорджіо був юнаком, котрий зрозумів, що означає мати милосердне серце, вразливе на найбільш потребуючих. Жертвував їм набагато більше, ніж матеріальні дари, давав самого себе, присвячував час, слова, здатність слухати. Служив убогим з великою делікатністю, ніколи не виставляючи цього напоказ. Правдиво жив Євангелієм, котре каже: «Ти ж, коли даєш милостиню, нехай твоя ліва рука не знає, що робить твоя права: щоб твоя милостиня була таємна» (Мт. 6, 3-4).

Уявіть собі, що він у переддень своєї смерті, важко хворий, ділився вказівками як допомогти зі своїми скривдженими друзями. Під час похорону його сім'я і друзі були вражені присутністю такої великої кількості незнайомих убогих, яких він і яким допомагав за життя молодий П'єр Джорджіо.

Завжди люблю поєднувати євангельські блаженства із 25 главою Євангелія до св. Матея, де Ісус згадує вчинки милосердя і каже, що це за ними будемо суджені. Тому запрошую вас наново відкрити діла милосердя для тіла: голодних нагодувати, спраглих напоїти, нагих одягнути, подорожніх в дім прийняти, в'язнів втішати, недужих відвідувати, померлих хоронити. Не забуваймо також про діла милосердя для душі: грішних навертати, невіж навчити, у сумніві порадити, сумних потішати, кривди терпеливо зносити, образи з серця прощати, за живих і померлих молитися. Як бачите, милосердя не є «поставою напоказ», не є також звичайною сентиментальністю. Є випробуванням автентичності нашої постави учнів Ісуса, нашої вірогідності як християн у сучасному світі.

Вам, молодим, які є дуже практичними, я б хотів запропонувати, щоб ви впродовж перших семи місяців 2016 року вибирали щомісячно один вчинок милосердя для тіла і один вчинок милосердя для душі та реалізовували його. Надихніться молитвою св. Фаустини, покірного апостола Божого Милосердя нашого часу:

Допоможи мені, о Господи, (...)

щоб мої очі були милосердні, щоб я ніколи не підозрювала і не судила за зовнішніми ознаками, але вбачала те, що гарне в душах ближніх, і приходила їм на допомогу. (...)

щоб мій слух був милосердний, щоб я схилялася до потреб ближніх, щоб мої вуха не були байдужими на болі і стогін ближніх. (...)

щоб мій язик був милосердний, щоб я ніколи не говорила зневажливо про ближніх, а для кожного мала слово потіхи і прощення. (...)

аби мої руки були милосердні і сповнені добрих вчинків, (...)

щоб мої ноги були милосердні, щоб я завжди поспішала із допомогою ближнім, опановуючи свою власну втому. (...)

щоб моє серце було милосердне, щоб я співпереживала у всіх стражданнях ближніх (Щоденник, 163).

Послання Божого Милосердя становить, отже, дуже конкретну і вимогливу програму життя, програму, котра вимагає конкретних вчинків. А одним із найбільш очевидних – хоча також, можливо, найважчим до втілення у життя – вчинків милосердя є прощення тим, котрі нас образили, котрі заподіяли нам зло, котрих вважаємо за ворогів. «Яким же непростим здається часом прощення! Але ж прощення є інструментом, вкладеним у наші слабкі руки, щоб ми могли досягнути спокої серця. Звільнення від жалю, злості, насильства і помсти – це необхідні умови для того, щоб жити щасливо» (*Misericordiae Vultus*, 9).

Зустрічаю багатьох молодих, котрі кажуть, що є втомлені життям у такому розділеному світі,

в якому відбувається зіткнення прихильників різних поглядів, є багато воєн, а дехто використовує навіть свою релігію для виправдання насильства. Ми повинні благати Господа, щоб Він обдарував нас благодаттю бути милосердними щодо тих, котрі чинять нам зло. Так, як Ісус, котрий на хресті молився за тих, які його розп'яли: «Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять» (Лк. 23, 34). Єдиною дорогою, щоб перемогти зло, є милосердя.

Справедливість є необхідна, звичайно, але тільки її не вистачить. Справедливість і милосердя повинні слідувати разом. Я б так хотів, щоб ми об'єдналися у хоровій молитві, яка б линула з глибини наших сердець, благаючи Бога про милосердя для нас і всього світу!

4. Краків нас чекає!

Залишилося кілька місяців до нашої зустрічі в Польщі. Краків, місто св. Івана Павла II і св. Фаустини Ковальської, чекає нас із відкритими обіймами і відкритим серцем. Вірю, що Боже Провидіння вело нас до святкування Ювілею Молоді саме там, де жили ці двоє великих Апостолів Милосердя наших часів. Іван Павло II передчував, що настав час Милосердя. На початку свого понтифікату написав енцикліку *Dives in Misericordia* («Бог, багатий милосердям»). У Святий 2000 Рік канонізував сестру Фаустину і встановив Свято Божого Милосердя, яке відзначають в другу Неділю Великодня. А 2002 року особисто освятив у Кракові санктуаріум Милосердного Ісуса, довіряючи світ Божому Милосерддю і виражаючи прагнення, щоб це послання долинуло до всіх мешканців землі і наповнило їхні серця надією: «Треба цю іскру Божої благодаті розпалювати. Треба передавати світу вогонь милосердя. У милосерді Бога світ знайде мир, а людина – щастя!» (Проповідь під час посвячення санктуаріуму Божого Милосердя у Кракові, 17 серпня 2002).

Дорога молоде, Милосердний Ісус, зображений на іконі, якого почитає Божий народ у посвяченому Йому санктуаріумі у Кракові, чекає на вас! Він вам довіряє і на вас розраховує! Має так багато сказати кожному і кожній з вас... Не бійтеся подивитися Йому в очі, сповнені безкінечної любові і дозвольте, щоб Він огорнув вас своїм милосердним поглядом, готовим пробачити кожен ваш гріх. Поглядом, котрий може змінити ваше життя і зцілити рани ваших душ. Поглядом, котрий заспокоює найглибші прагнення ваших молодих сердець: прагнення любові, миру, радості й справжнього щастя. Прийдіть до Нього і не бійтеся! Прийдіть, щоб сказати Йому з глибини ваших сердець: «Ісусе, довіряю Тобі!». Дозвольте, щоб вас доторкнулося Його безмежне Милосердя, щоб ви у свій спосіб, через вчинки, слова і молитву стали апостолами милосердя у нашому світі, зраненому егоїзмом, ненавистю і відчаєм.

Несіть полум'я милосердної любові Христа – про яке говорить св. Іван Павло II – в середовища вашого щоденного життя і аж до кінців землі. У цій місії супроводжую вас моїми побажаннями і молитвами і на цьому останньому відрізку дороги духовних приготувань до найближчого СДМ у Кракові завіряю вас усіх Діві Марії, Матері Милосердя, благословляючи вас із цілого серця.

Ватикан, 15 серпня 2015

Свято Успіння Пресвятої Богородиці

ФРАНЦИСК

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana